

FAQ k nařízení 2024/1157 o přepravě odpadů a novému elektronickému systému pro přeshraniční přepravu odpadů DIWASS

V dokumentu naleznete odpovědi na dosud obdržené dotazy. Dokument je průběžně rozšiřován o další dotazy a odpovědi.

Co se změní od 21. 5. 2026, kdy začne platit digitální povinnost pro přepravu odpadů (DIWASS)?

Povinnost elektronizace, tedy používání el. systému DIWASS se dotkne všech subjektů zapojených do přeshraniční přepravy odpadů. DIWASS se stále vyvíjí. Vyvíjí ho Evropská komise, která ho bude i spravovat. Pro úřady a společnosti zapojené do přeshraniční přepravy budou k dispozici manuály a instruktážní videa pro používání DIWASS – připravuje Evropská komise. Prosím sledujte web, veškeré informace k přepravě zveřejňujeme a budeme dál zveřejňovat na webu.

Obecně, nejprve bude probíhat registrace společností do DIWASS, to bude dělat v případě českých firem MŽP jako příslušný orgán pro přeshraniční přepravu odpadů, a to na základě IČO. Registrace by měla být možná v předstihu už od dubna 2026.

Je nové nařízení 2024/1157 ve stejném rozsahu jako stávající nařízení 1013/2006?

Ano, rozsah nového nařízení 2024/1157 je stejný jako u nařízení 1013/2006.

Jaké jsou změny pro přepravy odpadů na zeleném seznamu?

U přeprav na zeleném seznamu je nově povinnost tyto přepravy hlásit (přes elektronický systém), viz čl. 18 a čl. 27(1)(b), nově bude povinnost potvrzovat využití odpadu; dosud se potvrzovalo přijetí odpadu do zařízení. Dále bude povinnost doložit informaci o konečném využití, v případě že odpad se poveze k předběžnému využití. Informace o přepravě bude vkládat do el. systému osoba, která zařizuje přepravu a zařízení – viz čl.18.

Bude povinnost vkládat do elektronického systému i smlouvu dle čl. 18 (10)?

Již jsme na to narazili, v tuto chvíli si nejsme jisti, zda bude u přeprav na zeleném seznamu povinnost vkládat do elektronického systému i smlouvu dle čl. 18(10), prověříme.

Bude muset být oznamovatel zaregistrován v CRŽP z důvodu ohlašování přeshraniční přepravy prostřednictvím systému DIWASS?

Ne.

Jak má postupovat zahraniční dopravce při registraci do Registru dopravců v ISPOP, když se nejprve musí registrovat do CRŽP? Pro použití ISPOP se musí přihlašovat pomocí identity občana, kterou nemá a ani ji k jinému účelu nepotřebuje.

Subjekty se sídlem v ČR bude registrovat MŽP. Pokud má subjekt sídlo v jiné zemi, je nutné se dotázat příslušného orgánu tam. Pokud nemá země vlastní národní systém na přepravu odpadů, bude registrace subjektů provádět příslušný orgán.

Existuje nějaký metodický pokyn či návod MŽP, jak se mají osoby zahajující přepravu z ČR do členských/nečlenských států EU, připravit na tuto změnu a co budou muset pro vyplnění informací v DIWASS pro odpad ze zeleného seznamu (ANNEX VII) udělat/uvádět/příp. dokládat?

Pro úřady a společnosti zapojené do přeshraniční přepravy budou k dispozici manuály a instruktážní videa pro používání DIWASS – připravuje Evropská komise. Prosím sledujte náš web, veškeré informace k přepravě zveřejňujeme a budeme dále zveřejňovat na webu.

Obecně, nejprve bude probíhat registrace společností do DIWASS, to bude dělat v případě českých firem MŽP jako příslušný orgán pro přeshraniční přepravu odpadů, a to na základě IČO. Registrace by měla být možná v předstihu už od dubna 2026.

Pro vývoz do non-OECD zemí je třeba udělat a zveřejnit audit tohoto zařízení. Podrobnosti k tomuto požadavku nařízení 1157 nejsou stanoveny. Jaký subjekt může v této zemi provést audit, co má audit obsahovat, kam se bude zasílat/vkládat, jak si zpracovatel/zadavatel auditu zajistí, aby náklady s tím spojené byly sdíleny i dalšími subjekty, v jakém jazyce bude audit zpracován?

Povinnost auditů upravuje článek 46 nařízení 2024/1157. Dle čl. 46 má vývozce poskytnout audit jiným vývozci za spravedlivých obchodních podmínek a nahlásit provedený audit Evropské komisi. Evropská komise spravuje registr provedených auditů. Registr auditů bude veřejně přístupný. Požadavky na auditory specifikuje příloha X nařízení. Nařízení obsahuje v čl. 46(13) zmocnění pro Evropskou komisi k vypracování pokynů k povinnosti auditů. Nemáme bližší informaci, zda a kdy Evropská komise plánuje toto zmocnění využít.

Je k dispozici seznam non-EU zemí, které projeví zájem o příjem určitých odpadů a EK je schválila?

První seznam zemí by měl být schválen k 21.11.2026.

A pokud je EK schválila, musí být i v těchto zemích/zařízeních prováděn následně audit?

Ano.

Pokud se bude audit zveřejňovat, všichni budou vědět, kam lze exportovat do další země/zařízení využitelný odpad. To je v rozporu s principy obchodování. Kontrolní orgán k tomu bude mít přístup, ale nemůže to být veřejně dostupná informace pro konkurenci, protože to bude mít vliv na kapacity a ceny těchto zahraničních zařízení.

Nové nařízení 2024/1157 o přepravě odpadů již bylo schváleno. Připomínky k návrhu nového nařízení bylo možné vznášet po dobu 2 let, kdy bylo vyjednáváno (od listopadu 2021 do listopadu 2023).

Dotaz k povinnosti uvádět koncové zařízení, které odpad skutečně využije/recykluje. V současnosti se k ANNEX VII přikládá tato informace v příloze k Annex VII, ale smlouva o využití odpadu, která je uzavřena před dodávkou, se uzavírá pouze mezi odesílatelem a prvním příjemcem, který odpad pouze předběžně zpracuje (R12) nebo ho přijme ke skladování, které má povoleno (R13).

Budou muset být uzavírány třístranné, příp. vícestranné smlouvy o využití odpadu, anebo bude stačit výše zmíněný postup?

Jak přesně tuto povinnost praktikovat? Vydá EK k těmto změnám nový nebo aktualizovaný pokyn korespondentům, kde se i odesílatelé/příjemci odpadů dozví více podrobností?

Povinnost uvést informaci o následných zařízeních v případě přepravy k interim operaci existuje již nyní u přeprav na oznámení. Ani tam není vyžadována třístranná smlouva. Analogicky to nepředpokládáme ani u přeprav na zeleném seznamu. O vydání pokynů ze strany EK nemáme informaci.

Jakým způsobem bude elektronický systém prakticky zajištěn a zpřístupněn dotčeným subjektům?

Veškeré potřebné informace budou zveřejněny na webových stránkách MŽP. Zvažujeme i další komunikační kanály.

Zvažuje se o případném posunutí termínu spuštění elektronického systému DIWASS?

O posunutí termínu nemáme informace.

Jaká je předpokládaná délka vyřízení žádostí v rámci PIC procedury po zavedení tohoto systému?

Nelze v tuto chvíli předvídat.

Plánujete před spuštěním digitalizace testovací režim?

Ano, před ostrým spuštěním plánuje Evropská komise testovací provoz. Opět bude zveřejněno na našem webu.

Od r. 1.1.2027 bude nutná notifikace pro přepravu elektroodpadu v rámci EU – od kdy bude reálné oznámení podávat?

Prosím vydržte, zda v této oblasti nedojde k nějakému vývoji, zatím nemáme od Evropské komise žádné informace.

Počítá se s tím, že železniční dopravci budou vystupovat jako samostatní uživatelé centrálního elektronického systému pro předkládání a výměnu informací o přepravách odpadů?

Ano.

Jaký rozsah přístupových práv a povinností by pro ně v tomto systému přicházel v úvahu (např. pouze náhled či potvrzení přepravy, případně i aktivní vkládání nebo úprava údajů)?

Dopravce bude mít přístup k oznámení, ve kterém figuruje a následně k vydaným rozhodnutím s přepravou. Povinnosti dopravců zůstávají stejné jako doposud.

Je zvažována možnost, aby dopravce nebyl samostatným uživatelem systému, ale byl veden pouze jako identifikovaný účastník přepravy v rámci záznamu spravovaného původcem odpadu nebo jiným odpovědným subjektem?

Nemáme žádné informace, že by toto bylo možné.

Nové povinnosti pro původce a obchodníky při přepravě odpadu na zelený seznam:

- Povinný elektronický systém oznamování a výměny informací o přepravě odpadu?
- To znamená, že oznámení o přepravě a související postupy budou digitalizovány?

- Kdo má hlavní odpovědnost za registraci přepravy (původce / obchodník / přepravce / příjemci odpadů)?

U přeprav na zeleném seznamu je nově povinnost tyto přepravy hlásit (přes elektronický systém), viz čl. 18 a čl. 27(1)(b), nově bude povinnost potvrzovat využití odpadu; dosud se potvrzovalo přijetí odpadu do zařízení. Dále bude povinnost doložit informaci o konečném využití, v případě že odpad se poveze k předběžnému využití. Informace o přepravě bude vkládat do el. systému osoba, která zařizuje přepravu a zařízení – viz čl.18.

Bude nutné vyplnit informace o přepravě odpadů ze zeleného seznamu nejpozději 2 dny před přepravou?

Hlášení přeprav odpadů na zeleném seznamu kopíruje stávající praxi přeprav odpadů na oznámení, tzn. společnosti které podávají oznámení už s tímto mají zkušenost. V případě přeprav na zeleném seznamu se jedná o povinnost zcela novou. Trend je zjevný – mít více informací a větší přehled o těchto přepravách. Zda bude možné vkládat informace o přepravách hromadně je stále v řešení v souvislosti s vývojem elektronického systému.